

Minu nimi on, ma olen aastane.

1. Mis või kes nad on? Õiged sõnad vali sulgudest!

Päike on	Pall on
Tool on	Löötspill on
Maja on	Pliiats on
Kilu on	Sääsk on
Lamp on	Hammasratas on
Kirik on	Käsi on
Müürsepp on	Höävel on

/ palvela, mänguasi, mänguriist, valgusallikas, masinaosa, putukas, kirjutusvahend, kala, taevakeha, hoone, iste, tööline, kehaosa, tööriist.

2. Kuidas nad haälitsevad?

Kägu	Ööbik	Tuvi
Kass	Hobune	Kala
Varblane	Konn	Lööke
Lehm	Lammas	Kurg
Kana	Uss	Hunt
Uks koer	Part	Pääsuke
Teine koer	Lövi	Kukk
Kuldnokk	Vares	Sääsk
Karu	Siga	Vares

/ mõirgab, kraaksub, vaagub, susiseb, vilistab, hirnub, kireb, siristab, ammub, määgib, näub, haugub, krooksub, ulub, kaagutab, lööritab, kukub, vidistab, kluksub, präaksub, uriseb, kudrutab, laksutab, vaikib, mömiseb, rõhib, piriseb/.

3. Kirjuta antud laused mitmuses!

Ma käin kepiga. - Me käime keppidega.

Ma mängin nukuga. Me

Tüdruk tuleb poest pakiga. -

Kass mängib rotiga. -

Poiss sõidab rattaga. -

Ma hüppan mättalt mättale. -

4. Kirjuta antud laused minevikus./Kirjuta teisele lehekülj./

Ma lähen praegu metsa. Seal näen mitmesuguseid puid: kaski, kuuski, leppi. Ma käin pikka ja hingana värsket õhku. Kui väsin ära, siis istun kannule puhkama. Nopin marju, joon mahla, saen puid, süüa maa-sikaid, hüppan ja löön kukerpalli. Küll on tore! Öhtul tulen koju ja toon ka puid kaasa. Kodus teen tuld ja keedan süüa.

5. Moodusta sõnu tähtedest: a,s,k,t,u,l,o. Antud täht võib korduda.

6. Ma tahan süüa, juua, tuua, õppida, õpetada, korraldada, koristada, kohendada, lugeda, kirjutada, vabandada, hüpata, lükata, hakata, keeta, ahju kütta, marju noppida ja teha kasulikku tööd.

Kirjuta mida siin tehakse! Siin süüakse,

1. Kirjuta kriipsu asemele i või j .

Ma- kuu on tiht- ni- külm, et me-e e- saa pal-u väl-as vi-b-da. T-ht-sa-ab vihma -a a-as e- saa peenra-d teha ega pe-tust mäng-da.

2. Kirjuta joone asemele puuduv täht, kriipsuta joon maha.

Ma- seisan märja ma- peal. Sa- ei sa- mind kätte. Mu- te- on pikk.

Te- seisate te- peal, te- tass kaes.Me- söime kõik me- purgist ära.

Su- ~~xxx~~ su- on ju- ka- meega koos. Vi- se- asi ära ja- to- jälle tagasi!

Vaata, kui ilus seebi mul- mul- kõrre otsas on-! Kas- sul- ka on-? Kül-on- see lamba tal- rõõmus, et- tal- on- seljas pik- vil-! Kel- janu, sel- jalad! See lil-, mil- on- valged õied, on- väga ilus. Kel- tiksub.

3. Joone asemele t või d .

Kas sa näe- seda nobeda- tüdruku-? / Jah, ma tunnen seda osava- müüjan-na-. Ta teretab sisseastuva- ostja-. Näe, kuidas ta möödab riie-, kaalub suhkru-, rullib paberi-, peab arve-,pühib riiuli- ja pöranda-. Ta ei karda tuul- ega vet-. Ma kuulen ta hää- ja annan talle kät-. Ta teeb raske- tööd: kaevab maa-, saeb kõrge- puu-, vaatleb kuu-, keedab tee-, pühib suu-, punub vöö-, teeb või-, triigib krae-, püüab koi-, näeb un-, süütab tul-, vaatleb mer-, kühveldab lun-, pühib ver- ja teeb veel mõn-muu- töö- .

Kirjuta mitmuses! Teisele lehele!

4. Siin on suur pakk, uus nukk, pikk kepp, sinine pipp, puhas lapp, tühi kott, raudne kett, hall sall, väike pall, jäme tamm, roheline konn, must kass, tark poiss, magus kook, tume kleit, kollane seep, puhas tuba, nobe käsi, tige öde, maitsev leib, kitsas rada, lõbus lugu.

5. Mitmus. ^{Need on} See on eestikeelne raamat. ^{Nende} Selle raamatu sisu on huvitav. Ma loen seda raamatut. Kirjuta sellesse raamatusse oma nimi! Heast raamatust on palju kasu. Ma lähen alati raamatuga kooli. Ilma raamatuta pole lõbus.

6. Asju leidus toas, aias, tallis, aidas, laudas, kapis, kotis, lakas, nurgas, paadis, jões, orus, kuristikus, rägastikus, kuusikus, männikus, koopas, saapas, kindas, katlas, rukkis, käes, vees, väljal, mäel, aasal, põllul, lagendikul, merel, laial siledal jääl.

Kirjuta samad sõnad vastates küsimusele mida?

Ma näen seda tuba, aeda, talli,

Kirjuta sama mitmuse seesülevas, järgi eelnevat harjutust!

Asju leidus tubades, aedades, tallides.....

7. Kirjuta sõnadega numbrid: 15, 26, 574, 8682, 5566707.

Millega keegi midagi teeb?

Lind.....kirjutab.....vihaga.....

Kujur.....kännab.....huhagaga.....

Kokk.....poksib.....jalgadega.....

Ratsur.....vihtleb.....^{traktoriga}sauga.....

Saunaline.....lendab.....peitliga.....

Õpilane.....küpsetab.....tiibadega.....

Põllumees.....raiub.....panniga.....

3

Minu nimi on....., olenaastat vana.

1. Kriipsuta alla täishäälikud. a,b,d,e,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,r,s,t,u,v,ä,õ,ö
2. Kirjuta kriipsu asemele puuduv täht!

Ma olen rõ-mus, et olen ma-l. Si-n on vä-a lõ-us. Meri laineta-. Tu-l
puhu-. E-sti lip- lehvi-. Kõik lapse- rä-giva- e-sti k-elt. Mul on ka pal-u
söpr-. Meie tu-a on puhas ja vo-did kor-as. Le-nal on nuk- ka-sas. Ma-lel
on su-r pal-. Me män-ime pal-i -a -ookseme või-u. Kül- on lõ-us! Ka sö-k
maitse- häs-i, kui sa-b olla värs-es õ-us.

3. Kirjutan puuduva tähe antud tähtede hulgast: P,p,b, T,t,d,
-isike -unase -eaga -oisike -alus -apat -anna K,k,g.
-aadile -urjad -eale.

/ -eel -öusis -ugev -uul. -uul -öukas -eda -agant.

-õik -artsid -angesti. -aarel -arjus -oledasti, -ui -ivid
-olisesid.

4. Kirjutan 5 asja nime oma toast:

5. Kirjutan 5 mänguasja nime:

6. 5 koolitarvet:

7. 5 värvi nimetust:

8. 5 riidetuseset:

9. 5 kodulooma:

10. 5 metslooma:

11. 5 puud:

12. 5 lindu:

13. 5 kala:

14. 5 putukat:

15. Kirjutan vastandid antud sõnule.

all	-	peal	kerge	pehme
ees			sirge	täna
kõrge			paks	helde
ilus			tark	tühi
pikk			hea	jäme
vasak			kallis	tuuline.
kiire			siin	säana
must			määrdinud	mage.
terav			lahja	sile
ostan			küsin	kaotan

Jagada grupp kaheks, ühine ülesanne. Esialgu kirjutavad kõik omaette, siis grupiliikmed laenutavad sõnu omavahel. Kumb grupil rohkem.

1. Loomade nimesid. Puude nimetusi. 3. Metsa lilli. Lindude nimesid. Puuvilju. Aedvilju. Elukutseid. Sõidukeid. Asju toast, köögist, väljast. Vanasõnu, mõistatusi. Eesti tähtsaid mehi. Kirjanikke. Eesti raamatuid. Eesti maakonnad ja linnad. Tuletada antud tähtedest sõnu. Ristsõnad. Moodustada sõnadest laused.

Kirjandeid.

Sõit suvikodusse.

Uks päev nimetatud suvikodus.

1. Ettevalmistused.

Hommikust õhtuni.

2. Minek väljasõidu-kohta.

Minu armsaim mäng.

3. Sõit. Juhtumused.

1. Kus ja kuidas seda mängitakse.

4. Kohalejõudmine.

2. Kellega mängid?

5. Esimesi muljeid.

3. Juhtumusi mängides.

6. Tuba ja sõbrad.

4. Võitja mängurõõm või tasu.

Kiri koju.

Kirjeldusi pildi järele. jne.

Maateadus.

Iga õpilane saab Eesti kaardi. värvimine toimub osade kaupa.

1. Piirid.

2. Värvida mered, lahed ja järved. Kirjutada nimed kaardile ja erilehele. Oppida pähe .

3. Suuremad saared, poolsaared, neemed, väinad. " " " " .

4. Kõrgustikud ja mäed. " " " " .

5. Suuremad jõed.

6. Maakonnad. Kirjutada maakondade kaupa linnad, tehaseid, vabrikuid.

Kellel kaart korralikult valmis, saab võtta osa kaardimängust "Kas tunned kodumaad" või "Reis ümber Eesti". Auhinnad.

Eestikeele õigekirja lehed õpilasile poolitada-osade kaupa, selgitada neile ka teiste näidete varal, -kes ei oska veel kirjutada.

Eesti raamatute lugemine.

Ajaloo kokkuvõtted suurematele, peavad mõistma jutustada ja vastata küsimused. Leht nr.2 puuduvad küsimused:

6. Miks peab eesti noorus välismaal õppima eesti keelt?

7. Kus oli sinu vanemate kodukoht Eestis.

8. Mida on su vanemad jutustanud elust Iseseisvas Eestis?

9.

Asja ülesarvamine 25. Küsimustega.

xxx 1. Elus? Inimene?

Loom? Koduloom? Lind? Kehaosa?

Putukas?

2. Eluta? Metall? Tarberiist?

Mineraal? Puu? Söögikõlbulik? Loomariiki kuuluv?

3. Asukoht? Euroopas?

Siin ümbruses? Vees? Toas?

Minu nimi on....., olen ... aastat vana.

Minu laulik "Kungla" suvikodus suvel 1962.

Eesti hümn.

Mu isamaa, mu õnn ja rõõm, kui kaunis oled sa! Ei leia mina ial teal
see suure laia ilma peal, mis mull' nii armas oleks ka kui sa, mu isamaa.

Sa oled mind ju sunnitand ja üles kasvatand. Sind tänan mina alati ja
jään sull' truuks surmani. Mul kõige armsam oled sa, mu kallis isamaa!

Su üle Jumal valvaku, mu kallis isamaa! Ta olgu sinu kaitseja ja võt-
ku rohkest õnnista, mis ial ette võtad sa, mu kallis isamaa!

Hoia, Jumal Eestit./J.Aavik/.

Hoia, Jumal Eestit, meie kodumaad! Kaitse teda kallist, meie armsamat!
Rahu, töö ja kainus, olgu Eesti kroon, venna armu suurus tema võimu troon
Õnnista me rahvast, saada kosumist! Puhasta meid kurjast, saada kasvamis
Aita võita vaevad, vägev kaitseja! Jõudu andku taevad, sulle, kodumaa!

Õnne, Eesti rand ja saared!

Õnne, Eesti rand ja saared, vana vaba põhjamaa! Ule põlde taevakaared,
ikka jäägu sinama! Jõudu sulle, sinu tööle, põldur, kaevur, meremees!
Lõpp on saanud mureöõle, kuldne koit käib meie ees. Torm võib murda
rannaroogu, sa ei paendu, Eestimaa. Päevad päiksepaistet toodu, sulle,
kallis kodumaa!

Eesti lipp. /Enn Vörk/.

Kaunistagem Eesti kojad kolme koduvärviga, mille alla eesti pojad
ühäselt võiks koonduda; ühine neil olgu püüe ühes venna armuga,
kostku võimsalt meie hüüe: "Eesti, Eesti, ela sa!"

Sinine on sinu taevas, kallis Eesti kodumaa, oled kord sa ohus, vae-
vas, sinna üles vaata sa; must on sinu mullapinda, mida higis haritud,
must on kuub, mis eesti rinda vanast juba varjanud.

Sinine ja must ja valge kaunistagu Eestimaad, vili võrsugu siin selge,
paisugu tal täieks pead; vaprast meelest, vennaarmust eesti kojad kõla-
gu, kostku taeva poole põrmust: Eesti, Eesti, ela sa!

Jää vabaks!

Meil merivood on vabad ja võimsalt mühavad ja kodupinna metsad, neil
~~maxi~~ vastu kajavad: Saa vabaks Eesti meri, saa vabaks Eesti pind, siis
tuisku ega tormi ei karda Eesti rind!

Meil kalur noota merel võib vabalt vedada. Ja rõõmulaulust põllul,
mets vastu kajada. Saa vabaks Eesti meri, saa vabaks Eesti rind.....

Me vabal lainte voodel võib päike särada. Ja musta mulla põuest
võib vili võrsuda. Saa vabaks Eesti meri, saa vabaks Eesti pind.....

Eesti on me isamaa. /Enn Vörk/.

Eesti on me isamaa, loodud vaeva, verega. Kodupind, see meile kallis,
keel on kuldse kõlaga. Rahvas julge, võitlusvalmis, seisma jäägu vabana!

Eesti on me õnn ja arm, saatus sulle olnud karm. Looja kõrgel, ikka
valvel, hoiab sinu elutuld, kuuleb meie ühist palvet: Kandku rohket vilja
Eesti jääb me isamaaks, meri tema põhjaraaks. Ei siin puhka tormist

6

Muti-onu pidu.

1. Elas metsas Muti onu keset kuuski noori, vanu. Kadak-pöosa juure all eluruum tal sügaval. Kadak-pöosa juure all eluruum tal sügaval.
2. Kutsus kokku külalisi karvaseid ja sulelisi, lendas vares, harakas, kull ja kaaren nupukas::
3. Vantsis uhkelt karuhärra, veeres siili okaskera, jännes nudisabaga, orav kikkis kõrvaga::
4. Jookstes tuli väle pöder, hiljaks jäi veel reinuvader, kõik siis lauda istusid, pidurooga maitstesid::
5. Karu imes mesikooki, jännes rüüpas kastejooki, kaaren karumarju söi, kull see kurejooki jõi::
6. Pöder limpsis samblasuppi, orav nāris kabijuppi, see oli päise-päeva a'al pilla-palla pillerkaar::

Uhti-uhti, uhkesti. /Eesti rahvaviis/.

Uhti, uhti! Uhkesti viisk laks Tartust Viljandi, kaasas põis ja öle-kõrs, ölekõrs kui suaseõrs. Ei saa üle Ema jõest, hūva nõu nūüd, bennet kallist töest::

Viisk siis ütles targasti oma seltsilistele: "Otsas häda, otsas vaev: põis on meil kui loodud laev! :: Kõrs on mastiks kõlbuluk, mina olen laevanik::

Põis aga vastas pörinal, väga kõlav kõri tal: "Viisu nõu on imelik: laev ju olgu laberik! Vaatke, kui ma veeren vees, kohe olete ju sees!::

Kõrs siis heitis pikali - sillakene valmiski! Viisk nūüd hüüdis: "Sild on hää! Mina sammun üle pea!" Astus sammu, astus kaks, sillakene katki praks::

Pönnadi, pönnadi! häppas põis, nāris, mis ta naerda võis: "Vaata, kuidas rumalad uppusid nūüd mõlemad!" Tömbas enda öhku täis ja karplauhti löhki käis::

Laste marss. /Riho Päts/:

Lapsed, lähme lauluga mööda maada marssima, lauluga, lauluga mööda.... Juku on meil lipumees astub uhkelt kõige ees. Lipumees, lipumees.....

Juku järel astub Ats, ta lööb trummi pömm ja mats! Astub Ats....

Tönu ühes teistega marsib nii, et mütsub maa! Teistega, teistega....

Vehib takti kätega, laulab ikka: la-la-laa! La-la-laa, la-la-laa....

Unelaul.

Meil lõrnud tööke ja jõudnud ööke. Ei mingit müra, ei mingit kära!

Refr.: Nūüd uni, tule rutuga, et magama ma jääks!

Mind kata oma kätega, et vasimus mu'st la'eks!

Nūüd rahul' jaame ja palvet peame. Mu süda nõuab ja suu, see hüüab:

Ole homme parem, kui olid täna! Ole homme parem, kui olid ~~xxxxx~~ eile!

Pillilugu.

:: Teistre Tönul torupill, sellel mängib tirilill:: Pill, pill, tirilil

:: Meie Matsil mahe pill, sellel mängib tirilill:: Pill....

Karjapoisil pajupill, sellel mängib tirilill:: Pill....

:: Sauna Jaanil sarve pill, sellel mängib tirilill:: Pill....

:: Igauhel oma pill, sellel mängib tirilill:: Pill....

Eesti ajaloo kokkuvõte 1.

Meie esivanemad elasid aastatuhandeid oma kodumaal Läänemere kaldal iseseisva rahvana. See oli n.n. muistne iseseisvus-aeg, sellest jutustab lähemalt rahvaeepos "Kalevipoeg". Samuti maa seest leitud tööriistad.

13.sajandi alguses alistasid saksa ordurüütlid meie rahva. See ajajärk 1227 - 1561 nimetatakse orduaajaks. Vene-Liivi sõja puhkemisel müüs ordu meie maa Taani-Rootsi- Poolale. Rootsi kuningas GustavII Adolf vallutas kogu Eesti. See n.n. vana hea rootsi aeg kestis 1629 -1721.

Päale Suurt Põhjasõda /1700-1721/ läks meie kodumaa ligi 200 aastaks Vene valitsuse alla. * 1914 algas n.n. I Maailmasõda ühel pool Saksamaa, teisel - Vene, Prantsuse, Inglismaa j.t. Alguses sakslased võitsid, Venes tekkis korralagedus ja võim läks enamlaste ehk kommunistide kätte. Selles korralageduses lubati Eestile Omavalitsus 1917 ja sõduritel minna koju igauks oma isamaad kaitsma. Nõnda said ka eesti mehed vene sõjaväest oma kodupinnale. Siin asutati eesti polgud. Vene astus välja I Maailmasõjast, kui sakslased olid vallutanud juba eesti saared. Enne kui sakslased jõuaksid vallutada kogu meie maa, kuulutas Maapäev /Eesti Omavalitsus/ meie maa Eesti Iseseisvaks Demokraatlikuks Vabariigiks. Trükiti lendlehed "Manifest kõigile Eestimaa rahvastele", mis tehti teatavaks 24.veebr.1918. Korraldav võim anti Eesti Päästekomiteele, kelle liikmeteks olid K.Päts, Jüri Vilms ja K.Konik. Eesti Vabariik sai aga püsida vaid ühe ööpäeva, juba järgmisel päeval valgusid sisse saksa väed. Eesti esimene Peaminister Konstantin Päts vangistati, teised valitsuse liikmed peitsid endid või läksid välismaale abi paluma. Meie rahvast sunniti andma sakslastele toidumoon. Maailmasõda kestis Läänerindel edasi. Vahepeal leiutati tank Inglismaal ja Saksamaa kaotas sõja. Rahulepingu põhjal pidid sakslased andma vabaks kõik vallutatud maad, nii ka meie maa. Sakslased lahkusid nov. 1918, aga kohe tungisid vene Nõukogude väed uuesti Eestisse.

28.nov.1918 algas Eesti Vabadussõda. Enamlased vallutasid kerge vaevaga Narva, Rakvere, Võru, Valga, Tartu ja 5. jaan. 1919 olid vaid veel 30 km Tallinnast eemal. Meie sõjavägede ülemjuhataja Kindral J. Laidoner palus Inglise laevastiku Soome lahte appi ja lõi sõjaväes kindla korra.Varsti saabus ka Soomest vabatahtlikke - Põhjapoegade rügement. Meie sõjaväes tõusis meeleolu. Kesk- ja ülikoolide õpilased jätsid pooleli õpingud ja siirdusid vabatahtlikult oma isamaad kaitsma. 7. jaan.1919 algas meie vägede üldine pealetung. Soomusrongid - kapten Irv'e juhtimisel- liikusid mööda raudteed, jalaväe osad kahel pool raudteed, sõjalaevad andsid toetusmerelt, admiral J.Pitka juhtimisel. 14 päeva jooksul oli vaenlane Narva taha löödud ja Põhja-Eesti vaenlastest puhas.Varsti vallutati ka Tartu. Valga lähedal Paju mõisa lahingus sai meie patrisanide pealik Julius Kuperjanov surmavalt haavata. Vallutati Valga, Võru, Petseri ning iseseiv. 1.aastapäevaks oli kogu Eesti vabastatud. Terve aasta sõditi veel Vene pinnal, meie väed tungisid Leningradini, Vene pealinnani.

2.veebruariil 1920 kirjutati alla Tartus rahuleping Venemaaga, mille järgi Nõukogude Vene ütles end igavesti Eestist lahti, tunnustas Eestit kui iseseisvat riiki ja maksis meile sõjakahjutasuks 15 miljonit kuld- rubla. Ka kõik teised riigid tunnustasid Eestit iseseisva riigina.

Küsimusi.

1. Loetle pikemaid perioode meie kodumaa ajaloost.
2. Missuguse sõja keerises sündis Iseseisev Eesti ?
3. Kelle kätte anti korraldav võim peale Iseseisvuse väljakuulutamist?
4. Kes tungisid meie maale iseseisvuse teisel päeval?
5. Miks lahkusid saksa väed meie maalt nov. 1918?
6. Millal algas ja lõppes Vabadussõda?
7. Kes abistasid meid Vabadussõjas?
8. Kes oli meie sõjavägede ülemjuhataja Vabadussõjas?
9. Kes oli soomusrongide juht?
10. Kes oli merevägede juhataja?
11. Kes oli meie patrisanide pealik?
12. Kes olid "öppursõdurid"?
13. Kelle vastu võitlesid eestlased Vabadussõjas?
14. Kes jäi võitjaks Vabadussõjas?
15. Mida pidid venelased tunnustama rahulepingu põhjal?
16. Kui palju pidid venelased meile maksma sõjakahjutasu?
17. Kes oli meie esimene president?
18. Millal kuulutati Eesti Iseseisvaks Demokraatlikuks Vabariigiks?
19. Mis tähendab demokraatlik vabariik?
20. Mis aastal puhkes I Maailmasõda?.....Kes sõdisid selles sõjas
ühel pool?, teisel poolel.....
.....

Vabadussõja kestel venelastega tuli meil võidelda ka oma põlise vaen-
lase saksasoost mõisnikkude-sõjaväe, n.n. "Landeswehr"iga. Mõisnikud, kes
olid meie maad aastasadu orjastanud ja nüüd saksa okkupatsiooni-vägedega
nov.1918 Saksamaale põgenenud, korjasid seal palksõdureid, et võita tagasi
oma mõisu. Meie sõjavägi läks neile juba Lätimaale vastu ja koos lätlastega
võitsime nad Võnnu lahingus 23.juunil 1919. Selle mälestuseks pühitseme
jaanilaupäeval V o i d u p ü h a. Ule maa süüdati võidutuled, mis toodi
tungaldena Riigivanema poolt süüdatud tulest.

II Maailmasõda.

Õnnelik Eesti iseseisvusaeg ei kehtnud väga kaua, 1939 algas II Maailmasõda suurriikide vahel. Saksamaa - Hitleri juhtimisel - tungis kallale Poolale. Nõukogude Vene, kes oli Saksamaaga liidus, nõudis meilt sõjaväe baase /toetuspunkte/, et abistada Poola vallutamist. Selle ettekäände all tõi Nõukogude Vene oma sõjaväe meie maale sisse. Vene Baasid asusid Tallinnas, Paldiskis ja Saaremaal. Esialgselt töötas N.Vene meie riigi siseasjades mitte segada, kuid sellest lubadusest kaua kinni ei peetud. Juba juunis 1940 teostus n.n. juunipööre, kusjuures vene tankide ähvardusel sunniti meile peale kommunistlik riigikord. Enamik meie riigitegelasi ja kümned tuhanded elanikud küüditati, s.o. viidi trellitatud vagunites Siberisse sunnitööle.

Saksamaa, kes oli end sõjaks ette valmistanud, võitis vahepeal ja okkupeeris terve Prantsusemaa ning tungis sellejärele äkki kallale ka oma liitlasele Nõukogude Venele. Saksa pealetung arenes esialgu väga kiiresti ja paari nädala jooksul oli sõjarinne juba meie kodumaal. Venelased löödi põgenema, kuid nad olid mobiliseerinud ja viinud sunniviisil Venemaale ka hulk meie mehi ja varandusi. Sõda puhkes Saksamaa ja Nõuk. Liidu vahel 22. juunil 1941 ja sama aasta sügiseks oli rinne Leningradi ja Moskva all, ning edasitung siirdus Lõuna-Venemaal Baku õlivaljade suunas. Kuid sakslased ei suutnud pidada nii kauget sõjarinnet, sest läänepoolt tungisid Saksamaale peale uuesti prantslased ja inglased ameeriklaste toetusel. Järgmisel aastal pöördus Saksa sõjaõnn, Stalingradi lahingus L-Venes jäid suured saksa väeüksused "kotti", algas sakslaste taganemine nii Vene-kui ka Prantsusmaalt. 1944. a. veebr. algul tungisid N.Vene väeosad juba Narva juures Eesti piiridesse. Meie mehed kaitsesid kaitsesid vapralt oma kodumaad sissetungivate venelaste vastu ja võimaldasid sel viisil lahkuda kodumalt meie rahva seast, põgeneda Rootsi või mujale Läände.

Meie kodumaa sai sõjas palju kannatada, eriti pommitamiste tagajärjel. Osa mehi oli viidud Venemaale, enamiku mobiliseeris sakslane. Need ei suutnud aga siiski üksinda kaitsta oma kodumaad ega säilitada vabadust. Nüüd ägab meie maa jälle vene orjaikkas, hävitatud on meie ilusad talud "kolhoosi" korra all. Suur osa rahvast viibib vangilaagris ja vaevleb kommunistlikus orjaikkas, oodates aega, mil jälle vabadus võiks koita.

Seepärast ei unusta need eesti pojad ega tütreid, kes viibivad vabas maailmas, oma kannatavat kodumaad ega oma kuldselt kõlavat emakeelt. Nad kõik ootavad aega, mil me kodumaal jälle vabadus koidab, mil jälle võiks rajada elu oma kaunil vabal Eesti pinnal.

Küsimusi.

1. Kes valitsevad praegu meie kodumaal ja missigune sõda põhjustas selle?
2. Mida tegid venelased meie riigitegelaste ja tuhandete inimestega? (see aeg)
3. Millal ja kuidas sattusime Hitleri-Saksamaa valdusse? Kui kaua kestis?
4. Mida oled kuulnud oma vanemalt nende põgenemisest kodumalt?
5. Mida ootame ja loodame oma kodumaa tuleviku suhtes?
6. Miks te peate õppima eestikeelt ja lugema eestikeelseid raamatuid?

Eesti iseseisvaks riigiks kuulutamiseega töötati välja Eesti Vabariigi Põhiseadus ja Maaseadus. Põhiseaduse järgi oli Eesti iseseisev demokraatlik vabariik, kus riigivõim oli rahva käes hääleõiguslike kodanikkude kaudu, kes olid saanud 20 aastat vanaks. Iga 3 aasta tagant valiti Riigikogusse 100 liiget. Taidesaatev võim oli Vabariigi Valitsus käes, mis koosnes riigivanemast /president/ ja ministritest.

Maaseaduse alusel jaotati mõisad ja jagati rahvale, eriti Vabadussõjast osavõtnud sõduritele. Neile võimaldati luua riigilaenu abil asundustalud.

Vabadussõja lõppedes /Tartu rahu enamlastega 20.veebr.1920/ algas meie iseseisvusaeg ja sellega ühenduses suur ülesehitustöö. Erilist tähelepanu pöörati uudismaade ülesharimisele. Hangiti moodsaid põllutöö-masinaid, suurendati karjamajandust. Igasse keskusse ehitati meierei. Müüdi võid ja liha välismaale, samuti ka metsa, kalu ja tööstussaadusi. Ehitati vabrikuid. Hakati uurima meie tähtsat maavara -põlevkivi, milleks asutati kaevandusi ja õlivabrikuid. Petrooleumi, bensiini, kütte- ja määrdeõlisid sai isegi müüa välismaale. /Tähtsamad põlevkivi tööstused on Kohtla ja "Kiviõli". Fosforiiditööstus valmistab kunstväetist ja kanade jõusööta. Arenes ka turbatööstus /Ellamaa, Lavassaare, Ulila/. Need tööstused varustasid meie kodumaad õige laialdaselt elektrivooluga. Edenesid kunstsarve-, shokolaadi-, raadio- ja kummitööstused, metallivabrikud, mööbli-, kalevi- ja puuvillavabrikud, paberi ja tsemenditehased.

Ehitati teid, sildu, kooli- ja elumaju, arenes kaubandus ja laevandus ning laialdane raudteede võrk. /Laiaroopaline ja kitsaroopaline raudtee/.

Võõrkeelse kooli asemele loodi enakeelne kool, pandi maksma 6-kl. algkooli sundus, asutati enakeelsed keskkoolid ja ülikool/Tartu/, samuti igasuguseid kutsekoole. Selle tõttu oli meil palju haritlasi, kirjanikke ja kunstnikke.

Küsimusi.

1. Mis kuupaeval ja mille mälestuseks pühitseti Eestis võidupüha?
2. Millal kuulutati Eesti iseseisvaks vabariigiks?
3. Missugune riigikord valitses vabas Eestis ja kelle käes oli võim?
4. Missugusesse asutisse valiti 100 liiget iga 3 aasta järgi?
5. Kellest koosnes Vabariigi Valitsus?
6. Millal sai eesti kodanik hääleõiguslikuks?
7. Mis teostati Maaseaduse põhjal?
8. Loetle iseseisvusaegseid saavutusi.
9. Missuguseid eesti kirjanikke tead?
10. Milliseid eesti raamatuid oled lugenud?
11. Missuguseid eesti raamatuid omad?
12. Milliseid kirjastusi tead Rootsis? /Eesti kirj./.

Ristsõnad 1.

Püstread:

Põikread:
1. Linn Harjumaal.

8.6. Jõgi
Petserimaal.

10. Kihelkond
Võrumaal.

11. Silitus.

12. Kraspiis-
vahend.

13. Vald Tartu-
maal.

14. Linn Viru-
maal.

15. Kaksiktäis-
häälik.

16. Iga" -omast.
kääne.

18. Kaksikkaashäälik.

20.

22. "Elama ains.3.pööre.

25. kaksikvokaal.

26. Ajaliselt enne.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10									
12									
14									
16									
18									
20									
22									
24									
26									
28									
30									
32									

Põikread:

28. Linn Harjumaal.

30. Naise nimi.

31. Lamenõu.

32. Kaigas.

33. Raha panipaik.

1. põlevkivi-
kaevandus.

2. Vald Virumaal.

3. Terake.

4. Kraatri-tuhk.

5. Eesti nais-
kirjanik.

6. Väike uhiskon

7. Uperkuuti.

8. Tipmeline.

9. Aed" omast.k.

17. Ahne.

19. Alevist suure

21. Kaasmaalane.

22. Sidesõna.

23. Kõrgendik.

24. Sepatööriist.

27. Kitsa vastand

29. Bluaeg.

Püstread:

1. Linn Viljan-
dimaal.

2. Ikka.

3. vanus.

4. sidesõna.

5. laeva osa.

6. laulu saate-
sõna.

7. Leedunpresi-
dendi nime
esimesed tähed.

8. Meenad on...

9. tuntud õppur-
sõduri nimi.

12. vald Eestis.

15. sadamine.

20. kinnitama.

21. merirõõvel.

23. Linn Harjumaal

24. kaksikvokaal

26. kaigas.

27. kaksikvokaal.

29. hobune.

32. õhker.

34. karjatuse-
maa

36. Jõgi Põhja-Itaalias.

37. häälitus.

2. Ikka.

3. vanus.

4. sidesõna.

5. laeva osa.

Põikread.

Ristsõnad 2.

1. Linn Järva-
maal.

9. Linn Viljan-
dimaal.

10. kehaosa.

11. sõiduk.

13. häälsõna.

14. põlinemete

16. Eesti nais-
kirjanik.

17. määrsõna

18. kaksik-
konsonant.

19. seal.

21. küsimus.

22. Linn Pärnu-
maal.

24. idu.

25. hirmus.

28. r-tähenimi

30. "uus"omast.

käändes.

31. peaos.

33. vaat.

35. neet.

36. sehe nimi.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10									
12									
14									
16									
18									
20									
22									
24									
26									
28									
30									
32									
34									
36									
38									
40									

38. oiga!

39. "koorima" ole-
viku I isik.

Pöikread:

Ristsõnad. 3.

Püstread:

1. Naise või meheema.

4. Neiu.

9. Sülelaps.

11. Naise nimi.

12. Noor naine.

13. Mörsjakink.

15. Eesti keel.

17. Elumaja.

20. Naise nimi.

21. Noot.

22. Hoonet
püstitama.

25. Eluaeg.

27. Endaarmastaja

28. Unenägu.

30. Rännakul.

31. Tuba.

32. Eitus.

1. Naise- või meheisa.

2. Kaksikkonsonant.

3. Pojanaine.

4. Kuulub uhte.

5. Indiviid.

6. Nutt.

7. "G".

8. Mõistus.

10. Tava.

13. Vend.

14. Tervitushüüe.

16. Kaugemale.

18. Täiesti /uus/

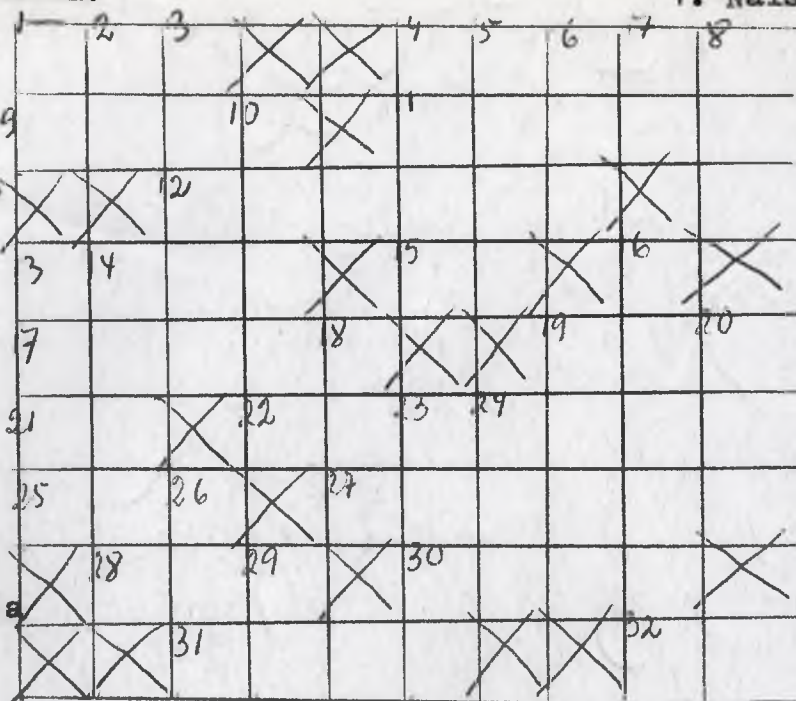
19. Vesine toit.

20. Silmus.

23. Tool.

24. "Tegema" käskkõnes.

26. Naise hääl. 29. Mina.

Mis või kes nad on?

1. Kilu on.....lill.

2. Ööbik on.....õpetaja.

3. Sipelgas on laevajuht.....

4. Vihik on.....rõivas.

5. Jõhvikas on.....mööbel.

6. Lukussepp on.....toiduaine.

7. Aatom on.....kala.

Onu ongaas.

9. Kullerkupp on.....aine osa.

10. Professor on.....putukas.

11. Kapten on õppevahend.....

12. Kuub on.....mari.

13. Tool on.....käsitööline.

14. Jahu on.....lind.

15. Vesinik on.....surgulane

16. Puu on.....taim.

Millega keegi midagi teeb?

1. Põllumees.....liimib.....haamriga.

2. Aednik.....ujub.....õngega.

3. Inimene.....hingab.....pajaga.

4. Kapten.....kirjutab.....rahaga.

Lind.....näitab.....ohjadega.

6. Tisler.....taob.....adraga.

7. Kala.....õngitseb.....labidaga.

8. Loom.....keedab.....kõrvadega.

9. Õpilane.....maksab.....laevaga.

10. Politseinik.....juhib.....tiibadega.

11. Sepp.....kännab.....liimiga.

12. Kalur.....kaevab.....uimedega.

13. Ema.....kuuleb.....kopsudega.

14. Kutsar.....lendab.....käega.

